

6.11.2024 25. helluntain jälkeisen viikon keskiviikko

Päivän epistola

”Otamme nyt puheeksi Herramme Jeesuksen Kristuksen tulemisen ja sen, että meidät kootaan hänen luokseen. Me pyydämme, veljet, ettette heti menetä malttianne ja säikähdä, jos joku vedoten Hengen ilmoitukseen tai muka meidän puheeseemme tai kirjeeseemme väittää, että Herran päivä on jo käsillä. Älkää antako kenenkään millään tavoin johtaa itseänne harhaan. Ennen tuota päivää näet tapahtuu uskosta luopuminen ja ilmaantuu itse laittomuus ihmishahmossa, kadotuksen ihminen. Hän, Vastustaja, korottaa itsensä kaiken jumalana pidetyn yläpuolelle, asettuu itse istumaan Jumalan temppeliin ja julistaa olevansa Jumala. Muistattehan, että puhuin teille tästä jo silloin, kun olin luonanne. Te tiedätte, mikä häntä vielä pidättää, niin että hän ilmestyy vasta kun hänen hetkensä koittaa. Vääryyden salainen vaikutus on jo olemassa. Sen, joka sitä on vielä pidättämässä, on vain ensin poistuttava tieltä; silloin ilmestyy tuo vääryyden ihminen, jonka Herra Jeesus on surmaava suunsa henkäyksellä ja tuhoava tulemisensa kirkkaudella. Vääryyden ihminen tulee Saatanan vaikutuksesta suurella voimalla, tehden petollisia tunnustekoja ja ihmeitä. Hänen vääryytensä pettää ne, jotka joutuvat kadotukseen, koska he eivät ole rakastaneet totuutta, joka olisi pelastanut heidät. Siksi Jumala lähettää rajun eksytyksen, jotta he uskoisivat valheeseen, ja niin saavat tuomionsa kaikki ne, jotka eivät ole uskoneet totuuteen vaan ovat valinneet vääryyden.” (2. Tess. 2: 1 – 12)

Eilinen teksti ja tämän päivän teksti menevät päällekkäin kahden jakeen verran. Siinä käsitellään sitä, että Herran päivä ei kirjoitushetkellä vielä ollut käsillä, vaikka sellaista opetusta esiintyikin.

”Älkää antako kenenkään millään tavoin johtaa itseänne harhaan.” Petoksen vaara lopun aikana ja jo sitä ennen on usein esillä Uuden testamentin lopun aikaa käsittelevissä kirjoituksissa (Mark. 13: 5 – 7; Luuk. 21: 8 – 9; 17: 22 – 24; Ilm. 13: 13 – 14). Kirjoittaja ei kerro, kuka johtaa harhaan. Osa tutkijoista ehdottaa, että kyse olisi vääristä profeetoista tai hallitsijoista.

Lopun ajan ajattelussa esiintyy ajatus, että pahuuden on saavutettava tietty täyttymys ennen aikojen loppua (Ilm. 22: 11). Sen on ilmaistava itsensä pahimmalla mahdollisella tavalla. Ennen aikojen loppua ”ilmaantuu itse laittomuus ihmishahmossa kadotuksen ihminen. Hän, Vastustaja, korottaa itsensä kaiken jumalana pidetyn yläpuolelle, asettuu itse istumaan Jumalan temppeliin ja julistaa olevansa Jumala.” Tällöin osa niistä, joilla on usko, tai pitäisi olla usko, menettävät sen. Jumalan oikean palvelemisen hylkääminen oli yleistä, kun seleudikien kuningas Antiokhos IV Epifanes vainosi juutalaisia (1. Makk. 2: 15; Dan. 9: 14).

”Kadotuksen ihminen” tai ”Vastustaja” saa vaikutteita profeetta Danielin kirjasta (Dan. 11: 36 – 37). Siinä kuvataan historiallista hirmuvaltiasta joka aiheutti uskosta luopumisen. Vastaavanlaista tekstiä on myös profeetta Jesajalla (Jes. 14: 13) ja profeetta Hesekielillä (Hes. 28: 2). Toisessa tessalonikalaiskirjeessä Vastustaja on vertauskuva todellisesta paholaisesta, uskon vastakohdasta. Hän on Jumalan vastustaja, Kristuksen vastustaja ja hän tuo ihmisille väärän, ennenaikaisen toisen tulemisen. Hän on todellinen väärä profeetta. ”Korottaa itsensä kaiken jumalana pidetys yläpuolelle tarkoittaa jumalanpalvelusta. Näin hän hyökkää nimenomaan seurakuntaa vastaan. Toinen mahdollisuus on se, että tässä kuvataan Vastustajan yritystä anastaa itselleen Jumalan etuoikeudet. Tässä ei kuvata Jerusalemin temppelin hävitystä vuonna 70. Kirjoittaja toteaa, että hän ”puhui” tessalonikalaisille tästä aikaisemmin. Todennäköisesti hän tarkoittaa sitä, että puhe lopun ajoista on ymmärrettävä yleisenä varoituksena ja kehotuksen sanana varautua lopun aikaan (Mark. 13; Matt. 24 – 25; Luuk. 21: 5 – 36). Yksittäisiin yksityiskohtiin ei pidä kiinnittää huomiota.

”Te tiedätte, mikä häntä pidättää” ei tarkoita jotain henkilöä tai jotain sellaista, joka olisi jotenkin salattua. Sillä voidaan viitata tessalonikalaisten kokemuksen kautta tulleeeseen tietoon Saatanasta. Joidenkin mukaan sillä tarkoitetaan evankeliumin julistamista tai Jumalan voimaa, maallista virkavaltaa tai hyväätekevää voimaa. Tai sitten kyse on siitä, että tietyt asiat tapahtuvat ennen Herran päivän tuloa. ”Hänen hetkensä koittaa” tarkoittaa todennäköisesti Herran päivää, jolloin Vihollinen tuhotaan.

Kirjoittaja esittää näiden asioiden jatkuvuuden. Vaikka Vihollinen tulee vasta aikojen lopussa, niin hänen vaikutuksensa ”on jo olemassa”. Uskon nykyinen (kirjoitusajankohdan) järkkäminen on esimakua paljon pahemmasta tulevasta ajasta. Kirjoittaja ei selitä, mikä on Vihollista estävä tekijä, se voi olla jokin henki tai ihminen? Tämä tekijä joko poistetaan tai poistuu. Tämä aiheuttaa ristiriitoja seurakunnissa (1. Kor. 11: 19) ja väärää tiedottamista (Luuk. 21: 7 – 9). Seurakunnan on oltava tietoinen asiasta voidakseen välttää sen. Tämän tarkemmin asiaa ei selitetä.

Seuraavaksi kirjoittaja esittää Herran päivän, joka voittaa petoksen. Ensin tulee Vastustajan väärastelevä tuleminen. Hänet hävitetään Herran hengellä (Job 4: 9; Jes. 11: 4). Tämä Vastustajan tulo tapahtuu ”Saatanan vaikutuksesta”. Hän tekee ”petollisia tunnustekoja ja ihmeitä”. Ne, jotka eivät ole rakastaneet totuutta, tulevat petetyksi. Mutta ne, jotka rakastavat totuutta, siis evankeliumin sanomaa, pelastuvat.

”Jumala lähettää rajun eksytyksen” sisältää ajatuksen, että Jumala hallitsee tapahtumien kulkua. Tämä ei merkitse ennaltamääräämistä. Yksi osa tätä ovat langettavat tuomiot niille, jotka sen ansaitsevat. Jumalan lähettämä ”raju eksytys” muistuttaa profeetta Miikan sanoja Israelin kuninkaalle (1. Kun. 22: 19 – 23), Jumala hallitsee jopa petoksenkin voimaa.

Teksti sisältää kuitenkin epäsuorasti myös lupauksen. Ne, jotka uskovat totuuteen, pelastuvat, jos eivät tee Jumalan sanan väärinymmärtämisestä seuraavaa vääryyttä (vrt. Room. 1: 18 – 32).

Päivän evankeliumi

”Jos taas palvelija tietämättään tekee sellaista, mistä rangaistaan raipoin, hän pääsee vähillä iskuilla. Jolle on paljon annettu, siltä paljon vaaditaan, ja jolle on paljon uskottu, se pannaan paljosta vastaamaan. ”Tulta minä olen tullut tuomaan maan päälle – ja kuinka toivonkaan, että se jo olisi syttynyt! Mutta minut on kasteella kastettava - ja missä ahdistuksessa olenkaan, ennen kuin olen sen läpi käynyt! Luuletteko, että olen tullut tuomaan maan päälle rauhaa? En suinkaan, vaan riitaa! Tästedes saman perheen jäsenet ovat eri puolta: viidestä on kolme kahta, kaksi kolmea vastaan. Isä joutuu vastakkain poikansa kanssa, poika isänsä, äiti tyttärensä ja tytär äitinsä, anoppi miniänsä ja miniä anoppinsa kanssa” Jeesus sanoi sitten kansalle: ”Kun te näette pilven nousevan lännestä, sanotte heti: ”Tulee sade”, ja niin tulee. Tai kun tuulee etelästä, te sanotte: ”Tulee helle”, ja niin tulee. Te tekopyhät! Maan ja taivaan ilmiöt te kyllä osaatte tulkita, kuinka sitten ette tätä aikaa? ”Miksi te ette jo itse ratkaise, mikä on oikein? Kun olet vastapuolesi kanssa menossa oikeuteen, tee matkallasi kaikkesi, että pääset sovintoon hänen kanssaan. Muuten hän raahaa sinut tuomarin eteen, ja tuomari luovuttaa sinut vartijalle, joka panee sinut vankilaan. Usko minua: sieltä sinä et pääse, ennen kuin olet maksanut kaiken viimeistä lanttia myöten.” (Luuk. 12: 48 – 59)

Eilisen päivän evankeliumin viimeinen jae on tämänpäiväisen evankeliumin ensimmäinen jae. Samanlaista tekstiä on Matteuksella (Matt. 10: 34 – 36; 16: 2; 5: 25 - 26), Markuksella (Mark. 10: 38; 14: 34) ja Johanneksella (Joh. 12: 27).

”Tuli” on Jumalan sana, Jeesuksen opetus. Samalla se ilmaisee Jeesuksen sanoman luonteen: se puhdistaa ja saa ihmiset erottamaan arvottoman asian oikeasta asiasta. ”Tuli” on myös vertauskuva tuomiolle. Se on myös ihmisiin vaikuttava Jumalan sanan julistus. Tämän tulen tulee loistaa sydämissämme. Oikein vastaanotettuna se tuhoaa elämästämme kaiken arvottoman.

Sana ”kaste” ei kerro tässä yhteydessä kristillisestä kasteesta vaan on vertauskuva joutua vastoinkäymisen musertamaksi. Jumalalle uskollisena Jeesus menee Jerusalemiin kohdatakseen pois lähtönsä (Luuk. 9: 31). Tässä yhteydessä kaste merkitsee Jeesuksen kuolemaa. Jotta Jeesuksen opetus voisi loistaa, niin Hänen oli ensin kuoltava. Tämä sanoma loistaa kaikille ihmisille maan päällä ja sen tulisi loistaa meidän sydämissämme. Tästä vaikutuksesta kertovat Emmauksen tiellä olleet opetuslapset: ”Eikö sydämemme hehkunut innosta, kun hän kulkiessamme puhui meille ja opetti meitä ymmärtämään kirjoitukset?” (Luuk. 25: 32)

Kristus on meidän rauhamme. Nyt Hän kuitenkin toteaa, ettei Hän tuo rauhaa maan päälle, vaan riitaa. Tämä näyttää ristiriitaiselta, mutta ei ole sitä. Kristuksen tuoma rauha merkitsee yhteyttä Jumalan kanssa, sitä, että mikään ei voi erottaa meitä Jumalasta. Maan päällä ei kaikki se, mikä kutsutaan rauhaksi, ei kuitenkaan ole todellista rauhaa. Jos totuus tuhoaan osapuolten välisen sopimuksen kautta, niin näin saavutettu rauha on vain näennäinen. Se ei tuo rauhaa Jumalan ja ihmisen välille.

Vastakkainasettelu perheenjäsenten välillä on saanut vaikutusta todennäköisesti profeetta Miikalta (Miika 7: 6). Kun luetaan jakeita 51 – 53, niin niiden kohdalla pitää muistaa vanhurskaan Simeonin sanat Marialle: ”Tämä lapsi on pantu koetuksiksi: monet israelilaiset kompastuvat ja monet nousevat. Hänet on pantu merkiksi, jota ei tunnusteta, ja sinun omankin sydämesi läpi on miekka käyvä. Näin tulevat julki monien sisimmät ajatukset.” (Luuk. 2: 34 – 35) Rauhaa ei voi saada millä tahansa keinolla, sillä Jumalan sanan kohdalla ei voi tehdä sovitteluratkaisua. Samalla on kuitenkin muistettava, että rauhattomassakin tilanteessa Jeesus kutsuu anteeksiantoon ja sovintoon (Luuk. 9: 51 – 56) sekä kehottaa rakastamaan vihamiehiäkin (Luuk. 6: 27 – 36).

Sateen ja helteen ennustaminen oli helppoa. Tuulensuunta kertoi sen. Lännessä oli Välimeri ja sen kosteus, etelässä autiomaa ja sen kuumuus. Mutta nyt (Jeesuksen aikana) on merkkejä kriisistä, mutta nämä merkit ihmiset lyövät laimin.

Fariseukset eivät tekopyhydessään ottaneet vastaan Jeesuksen opetusta. Kansan kohdalla on sama tilanne, se ei näe Jumalan ratkaisun hetkeä Jumalan pelastushistoriassa, miten Jeesus toteuttaa sitä. Samanaikaisesti kansa kuitenkin tietää, miten oikeusasioissa pystyy etsimään sovintoa ja vapautusta vankeudesta. Jospa he osaisivat käyttää nerokkuuttaan ymmärtääkseen Jeesuksen ajan merkit.

Varhaisessa kirkossa nähtiin teksti oikeuteen menemisestä, matkalla sopimisesta ja ilman sopimista mahdollisesti tulevasta tuomiosta, kertovan ihmisen kohtalosta Jumalan edessä. Matka oikeuteen on ihmisen elämä. Tämän elämän aikana tulee pyrkiä sovintoon Jumalan kanssa. Jos mennään oikeuteen

asti, niin sieltä voi tulla langettava tuomio. Maininta ”sieltä sinä et pääse, ennen kuin olet maksanut kaiken viimeistä lanttia myöten” merkitsee käytännössä ikuisuutta.

Lantti oli pienin käytössä ollut kreikkalainen kuparikolikko. Työmiehen päivän palkka oli denaari ja denaarissa oli 128 lanttia.